

Yaşattıkları ve Düşündürdükleri ile İTÜ¹ Günü2025 "Eve Dönüş, Geleceğe Dönüş"

Can EREL

Uçak Mühendisi

can.erel@canerel.com.tr

Öğretim nedeni ile özen gösterdiğim vefa ile ilgili on yıllar önce yurtdışında bir görevim sırasında öğrendiğim "Semper Fidelis!" sözünü "Vefa, Her Zaman!" hali ile yeri geldiğinde yazar söylerim; mezunu olmaktan gurur duyduğum okul da vefa listemin en başında yer alanlardandır.

Bu nedenle, ilk uygun fırsatta,

- Okulumun gelişimini merakla araştırmaya başladım,
- Notlarımla hazırladığım makaleyi yayınlamadan önce İTÜ Rektörü'ne sunup, belirlenen bir akademik komisyonun değerlendirmesi sonrası teyit aldıktan sonra açık kaynakta yayınladım,
- Makalenin uyumlaştırılmış bir özetini ilk kitabımın son bölümü yaptım.

Okulumu öğrenme sürecimin bana kazandırdığı türev sonuçlar da var. Hikayesinin ayrıntısını öğrendikçe bana ifade ettiği önemin arttığını hissettiğim, paralelinde gerçekleştirdiğim faaliyetlerle anlamı katmerlenerek beni daha fazla etkileyen İTÜ Günü de öyle!

Son 15 yıldır, uygun fırsatım olduğunda muhakkak katılmaya çalıştığım "İTÜ Günü" için de rutinler oluşturdum. Örneğin, birkaç gün öncesinde kitabımın ilgili bölümünü birkaç kez göz atarım, okuduklarımla aklıma gelenleri araştırırım, benzer ilgililere sahip olabilecekler için bazı tespitlerimi açık kaynakta paylaşıyorum. Köklerinin 252'inci yılına uzandığı bu yıl da rutinlerimi bozmadım; hazırlık dönemi öncesi okul yöneticileri ile Eskişehir'de yapılan bir ortak çalışmadaki söyleşilerimizin içeriklerinin etkisi ile,

- Kurumun tarihsel gelişimi,
- Meslektaşlarımla bir asırdır kullanmakta oldukları Arı Rozeti,

konuları biraz daha öncelikliydi; tartışmalar da daha çok bu konularda oldu.

¹ İTÜ (www.itu.edu.tr): İstanbul Teknik Üniversitesi

Kök, Petek ve Arı...

Osmanlı'da,

- Donanmanın ve Tersanenin geliştirilmesi,
- Tersane çalışanlarının eğitilmesi,

için mektep oluşturulması amacını simgeleyen tohum, Padişahı III. Mustafa'nın 1773 yılında bu fikri esas alan iradeyi neşretmesi ile toprağa düşer...

...yapılan hazırlıklar sonrası sürgün 18 Kasım 1776 günü verir; "Mühendishane-i Bahri-i Hümayun" isimli mektepte ders başı yapılır!

Aynı kökten günümüz ulaşan (*Deniz Harp okulu, Deniz Lisesi, Topçu Okulu, Tapu-Kadastro Okulları gibi*) başka sürgünler de vardır; onları da bu vesile ile saygı ile anıyorum.

Hendese-i Mülkiye ile, askeri alanla kesiminden ayrılarak sivil toplum ihtiyaçlarına yönelen okul, yirminci yüzyılın ortalarına kadar İTÜ başlangıcı kabul edilmiş, sonra yapılan araştırmalardan çıkan sonuçlar dikkate alınarak 1773 başlangıcı kabul görmüştür. Bu kabul ve anlayış değişimi doğal olarak İTÜ simgesine de yansımıştır.

İTÜ Arı Rozetleri²

Elektrikçi Buhranettin SEZERAR'ın "Yüksek Mühendis Mektebi camiasına mensup olanlar birbirlerini tanısin, selamlaşsin, sevgi ve saygı gösterebilirler diye..." 1925 yılında mektep öğrencileri tarafından belirlenen farklı şekiller arasından yıllar boyu süren değerlendirmeler sonucu seçilerek 1929 yılında Beyoğlu'nda bir hakkak (oymacı) tarafından ilk hali ile yapılan "Arı Rozeti" o günden beri, birlikte yılmadan çalışarak üretmenin, sürdürülebilirliğin ve aidiyetin sembolü olarak zaman içinde ilgililerin kabulleri ile şekil değiştirdi; son şekli ile bugün de kullanılmaya devam ediyor.

Bu sembolizma ile her İTÜ'lü bir ARI, okullar da ilk PETEK'ler olarak şekilleniyor...

İTÜ Günü ...

Günün gelişimini ve ayrıntılarını anlatan bir kaynağı henüz bulamasam da, özellikle son 15 yıldır sık sık bulunup şahit olduklarımı dikkate alarak kısa bir tanıtmak isterim bu özel günü...

İTÜ rektörlüğü ve fakülte dekanlıkları seviyesinde hazırlanan özel programlarla mezunların -aile bireyleri ile beraber- davet edilerek,

- Uygun mezuniyet yılına göre üniversite rektörü veya fakülte dekanı tarafından,
 - Okul ve okul faaliyetlerinin anlatıldığı bir karşılama hitabı,

² İTÜ Rozetleri:

Soldaki: Harf Devrimi (1.11.1928) öncesi döneme ait 1883 tarihli (24 mm) rozet (Murat Hazinesaroğlu koleksiyonu)

Ortadaki: Tespitlere göre, 1960'lı yılların ortalarına kadar kullanılan 1883 tarihli (11x17 mm) rozet (Burak Barutçu koleksiyonu)

Sağdaki: Günümüzde kullanılan 1773 tarihli (10x16 mm) rozet

- Özel (10 ve katları) mezuniyet yıllarına ulaşanlara anı plaketleri, sunuluyor.
- Öğrencilerin gurur veren projeleri sergileniyor,
- Bahçe partilerinde ikramlar yapılarak sosyalleşme olanağı yaratılıyor,
- Bazı fakültelerin partilerinde müzik sunumları da olabiliyor...

Bu yıl, öğrencisinden mezununa, akademisyeninden mensubuna birlikte üreten, birlikte başaran bir öğrenme, gelişim ve aidiyet ekosistemi olan İstanbul Teknik Üniversitesi'nde "**Eve Dönüş, Geleceğe Dönüş**" teması ile İTÜ Günü yapılacağı duyuruldu...

Bu yılın İTÜ Günü için,

- CAN'CA Başarı Bursu 2024-2025 Akademik Yılı İkinci Dönem Mentorluk Çalışması,
- Geçen yıl rutinlerim içinde yer alan,
 - İTÜ Mezunlar Meydanı Petektaş'ının ve bu taşın yer aldığı kaldırımaların durumunun incelenmesi,
 - Merkez Kütüphane'de geçen yıl fark ederek okul yönetimine sunduğum öneri sonucu yeniden düzenlenen "Prof. Dr. Mustafa İNAN Büstü ve Saygı Köşesi" durumunun tespiti,

gibi konularla gündemimi belirleyerek iki buçuk asırlık çınarın gölgesindeki Petek'lerinde yakalarımızdaki Arı Rozetleri ile buluşmaya sevinç içinde hazırlandım.

İTÜ Günü için rutinim haline gelen bir gece öncesini Ana Yerleşkedeki Konukevi'nde geçirebilmem önce salgın sonra da deprem etkileri nedeni ile olanak dışı kalmıştı; bu yıl meslekî gelişimin temelinde yer alan Türk Hava Kuvvetleri muharip subaylarının yetiştiği Hava Harp Okulu Konukevi'nde -hem de öncesinde iki gece de geçirecek şekilde- kaldım.

Bu konaklama bana sadece öğretim geçmişimi değil mesleki geçmişimi de düşünüp değerlendirecek çok güzel anılar yaşattı...

İlk akşam çevrede özel duyduğum mekân ve alanları da gezip görebilme fırsatı buldum...

İkinci güne planlanan iki iş görüşmemi ileriye erteleyince farklı İstanbul rutinlerime zaman kaldı. Yalnız öğrenciliğimde bir aile şefkati gördüğüm evin babası 'Koç' Ümit'in sayesinde tanıdığım Kanaat Lokantası lezzetleri tadımı, hasır taburede Mihrimah Sultan Camii duvarına yaslanarak içtiğim limonlu çay, lokanta artık ekmekleri ile Martı besleyip TorunCan (John) Bora'mı andığım Üsküdar-Ortaköy vapuru seyri...

...hatta özlem duyduğum dostlarımla görüşme, beklemedeki konuların üzerinden geçip geleceğe yönelik planlar yapabilme fırsatı da buldum.

...gördüğümden etkilenip geçmişi anarak Feriye Sarayı'nda bir mezuniyet yemeğini, uzun zamandır masa üstünde bekleyen işleri sevgili Taner (AKKAYA), ulusal havacılığımızın başlangıcına ait aradığımız izlerden kalan eksiklikleri sevgili Sylvain (CORDIER) ile değerlendirdim.

Ertesinde yaşayacağım 'İTÜ Günü' heyecanı ile o gece zor geçti!

"Arı Rozeti'ni Tak da Gel, VEFA ile..." demiştim...

Tam da öyle oldu!

Hazırladığım programdan 1 saat önce okulumdaydım! Planlarıma göre yapacaklarıma başladım; göreceğim içinde biri, "Prof. Dr. Mustafa İnan Büstü ve Saygı Köşesi" ile ilgili bizzat İTÜ Rektörü Prof. Dr. Hasan MANDAL tarafından takip edilerek yaptırılan, kendisine Can-ı gönülden teşekkürü bir borç bildiğim düzenlemeyi görmek ve incelemek her türlü yorgunluğumu aldı...

CAN'CA Başarı Bursu Programı Mentorluk Çalışması ...

Bu moralle, bu yüce öğretim kurumunda ve gurur veren endüstri kuruluşlarımızda tek sınırın düşünce güçleri olduğunu bilerek "Gök Kubbe" altında görev alacak şekilde üstün başarı ile yetiştirilen, yükselip-yükseltebilmek için,

- Uçak mühendisi olacak sevgili Oğuzhan (ESERLER),
- Uzay mühendisi olacak sevgili Büşra Nur (GÜMÜŞ),

ile beraber ziyaretlerimizi ve programın rutin çalışmalarını yaptık...

Müstakbel meslektaşlarımda; ders durumları ve bitirme projeleri ile ilgili gelişmeleri öğrendim, öğrenime paralel olarak gururumuz endüstriyel kuruluşlarında aday mühendis olarak sürdürdükleri çalışmaları değerlendirip mezuniyet ve sonrasında yönelik hazırlıklarımızı gözden geçirdik, gelecek yılın CAN'CA Başarı Bursu Programı için değerlendirme ve önerilerini aldım...

Gençlerden, benimle benzer duyguları paylaştıkları izlenimini alınca, Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi törenleri ve toplantılarına da benimle devam etmelerini önerdim...

...heyecan ile önerimi kabullerinden ne kadar mutlu oldum anlatamam.

Tayyare Mühendisi de Eğlenir; Çalışırken bile...

Deprem hasarı riski nedeni ile uygulanan (tamamen yıkılıp yeniden yapılamıyor olmasını anlamadığım) güçlendirme çalışması yapılan önceki ile kıyaslanmayacak derecede güzel ve işlevsel Uçak - uzay Bilimleri Fakültesi yeni (geçici diyorlar ama orada kalmasını dilediğim) binasına koşar adımlarla yönelsek de...

...sevgili Kemal'in (Doç. Dr. YILLIKÇI) "Nostalji Dersi" yetişilemezdi; ama bu dersi izleyen dekanımız ve sınıf arkadaşım sevgili Zahit (Prof. Dr. MECİTOĞLU) ile sevgili Ufuk (ÜNAL), sevgili Özcan (UZUNOĞLU), sevgili Adnan (SÜSOY), sevgili Caner (Dr. ŞENTÜRK), sevgili Haluk (Dr. KUL) gibi genç (!) meslektaşlarımdan aldığım ders notları ve sonrasında hep birlikte üzerine çullandığımız ANİlar beni benden almıştı ki, nostaljik konulara ara vermenin tek yolunun 'Çiğ Köfte' olduğu SİRrının da fakültede çözüldüğünü anladım.

...beraberindeki Döner & Ayran marifeti ile Düet (Violin & Cello) nağmelerinin kulak arkası esintisinin etkisi çok boyutlu hale geldi.

... aynı binayı paylaşan Gemi İnşaatçıların dünya ödüllü projelerini öğrendikten sonra, hazır konuda vizkozite değişmişken iki MAVİ arası yolda yaşananları (Komşu'm sevgili Onur, meslektaşım sevgili Alper Burak ve kaybolunca İTÜ Güvenlikle dostluğumu geliştiren sevgili Kaan) KÜÇÜKKARAMIKLI'lar ile ele aldık; değerli meslektaşlarım sevgili Mehmet Ali (TEMEL), Serhat (Dr. AYDOĞAN), sevgili Ufuk (GÖKÇEN), sevgili Fuat (NALÇAÇCI) da katılınca paylaşılan anılar ve çınlattığımız kulaklar için kitap yazılır!

Bu görüşmeler ve deneyimin ilgili her bir taraf için çok çok faydalı olduğuna dair geri dönüşler de beni çok mutlu etti...

Sonrasında, İTÜ1773 mekanı ziyareti ile kurumsal burs faaliyetlerine mütevazı bir katkı sonrası açık kaynakta ilk paylaşımda dikkatimi çeken [Türk Bayrağı](#) vardı...

...bu bayrağı İTÜ Günü ziyaret etme davetini de kulüp yönetim kurulu üyesi Jeoloji/Jeofizik Mühendisliği öğrencisi sevgili Selenay'dan (DİLMAÇ) almıştım.

İTÜ Örgü Kulübü Türk Bayrağı...

Bu yıl 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı için bir Örgü Kulübü projesi olarak ele alınan, Türkiye'de 81 ilden ve yurtdışından 300'ü aşkın 15 yaşından 86 yaş arası vatanperver İTÜ'lülerin iki ay boyunca verdikleri emeğin ürünü 3080 adet motif İTÜ mezunu Tekstil Mühendisi sevgili Hikmet (EKŞİ YILDIZ) öncülüğünde birleştirilmiş, mayasında vatan ve bayrak sevgisi, vefa, inanç, birlik ve emek vardı!

... yerleşkede bulunan diğer arkadaşlarıma da haber verip onların da bu bayrağı görüp selamlamaya teşvik ettim, toplandığımızda sevgili Selenay proje sürecini ayrıntıları ile anlattı; nasıl mutlu oldum?! Umut, her zaman gençlikte!

Gemi İnşaatı Mühendisliğinden Sınıf Arkadaşımın Konservatuardan 40'ıncı Mezuniyet Yılı Plaketini Alması...

Bugün ile ilgili günlerdir hissettiğim heyecanın tek sebebi mesleki değildi...

O soğuk 2 Ocak günü (1979) İTÜ Makine Fakültesi'ndeki ilk günümüz KâSe'deki ilk dersimizle başladı. O ilk derste, hocanın tam da karşısındaki sırada birlikte oturunca tanışan ve dostlukları hala süren üç öğrenciden biri, sevgili Gülten (ÇAPAN) idi...

Sevgili Gülten, Teknik Resim projelerine kızıp ikinci sınıftan sonra Gemi İnşaat Mühendisliğini bırakmış ve o güne kadar yandal olarak bildiğimiz konservatuara devam etmişti...

Bu okul, zaman içinde İTÜ bölümü olmuş, dolayısı ile okulaşlığımız da sürebilmişti.

Pazar günü, İTÜ Merkez Yerleşkesi'ndeki son programda, İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası (İDSO) önceki müdürlerinden, ülkemizin gururu bir keman sanatçısı sevgili Gülten'e 40'ıncı Mezuniyet Yılı Plaketi sunulurken değerli eşi sevgili Rasim (ÇAPAN) refakatinde olmalıydım; onu da başardım!!!

...sonrasında mutluluğumuzu lezzet süsledik; tam da olması gerektiği gibi!

Ve Son...

Aklın ve vicdanın egemenliğinde, bilimin ışığında aydınlanıp teknoloji ile güçlenerek dünyaya katkı sunan Arı Rozetli mezunlarını özlem ile buluşup anılarını paylaşırken, çabalarının daha iyiye ve daha güzele yönelmesi seçeneklerini tartışırken, sonraki günün planlarını düşlememe sebep VEFA önemlidir...

...o vefaya sahip olabilenlerin her birini kutlarım.

O gün bu ulu Petek'te toplanan Arı'lardan biri olarak...

...İTÜ Günü 2025 keyfini ve şevkini gururla yaşatan tüm emek ve pay sahipleri adına rektörümüze teşekkür ettim...

...her zaman olduğu gibi, bu deneyimi ve aldığım dersle ışığında geleceğe yönelik önerilerimi sunacağımı belirttim; aldığım "*Çok çok memnun olurum...*" cevabı son 15 yılda bir ilk! Ben de bu ve benzeri İTÜ etkinlikleri için önerilerimi, daha önce paylaştıklarımı da dikkate alarak yeniden düzenledim ve ekte sunuyorum.

Konukeyfine dönüş yolunda günün 17 bin adımlı yorgunluğumun fakına bile vardırılmayan dopamin, serotonin, endorfin ve oksitosin hormonlarının kaynaklarına da müteşekkirdim!

İTÜ Arı'sının sonsuza kadar yaşamasını, onu taşıyanların da İTÜ ruhunu ve kardeşliğini sürekli yaşatmalarını umut ederek tüm meslektaşlara sağlık ve nice İTÜ Günü buluşmaları dilerim 🍀

İyi ki İTÜ var; ne mutlu İTÜ'lüyüm!

Ek: İTÜ Etkinlikleri İçin Birkaç Öneri (1 Sayfa)

Kaynakça:

- Can EREL; "[CAN'CA Türkiye'de Endüstrinin Gelişiminde İz Bırakanlar](#)" Kitabı; ISBN 978-605-125-753-2; Ankara, Mart 2014.
- Can EREL; "[Eskişehir İTÜ Mezunları Derneği \(ESİTÜM\) - 1'inci İTÜ Tanıtım Günlerinden](#)"; Nisan 2025.
- Prof. Dr. Mukbil GÖKDOĞAN; "[Arı Rozeti](#)"; İTÜ Vakfı Yayınları, 21 Ekim 2024.
- Şinasi ACAR, Atilla BİR, Mustafa KAÇAR; "[Osmanlı'da Sivil Mühendis Yetiştirmek Üzere Açılan Hendese-i Mülkiye Mektebi](#)"; "Elektrik Mühendisliği" Dergisi; S. 461, s. 83, Temmuz 2017.

İTÜ Etkinlikleri İçin Birkaç Öneri

(Belirtilen Öneriler İTÜ Günü Özelinde Olsa da Çoğu Mezuniyet Günü İçin de Geçerlidir)

- **Gün Tarihi ve Ana Hatları İle Programın Yıl Başında Duyurulması**
- **"Arı Ödülleri" ve "Ödül Töreni" Düzenlenmesi**

Oluşturulacak bir örgütlenme ve sistematikte, o kovanın dışında - görev yapıp yaşadığı ortamlarda,

 - "Eğitim"
 - "Araştırma"
 - "Toplum Danışmanlığı"
 - "Girişim"

alanlarının her birinde ve hatta bu dört başlığın bazı alt kırılımlarında gerçekleştirdiği faaliyetleri ile İTÜ Mezunu belirlenmesi ve bu tip bir değerlendirmenin sonuçları "İTÜ Günü" sırasında açık alanda bir bahçede "Arı Ödülleri" adı ile uygun bir etkinlik serisi içinde sunulması (Ayrıntı özeti okul yönetimi ile 29.04.2025 günü paylaşılmıştır.)
- **40'ıncı Yıl Mezuniyet Plaketleri Sunulmasının Dekanlıklara Aktarılması**
- **Rektörlük ve Fakültelerde Düzenlenen Törenler Paralelinde/Sonrasındaki Etkinlikleri İçin Devletin ve Mezunların İlgili Alanlarda Faaliyet Gösteren Şirketlerinden Destek Sağlaması**
- **Son Sınıf Öğrencilerinden Seçilerek Yetiştirilen Mihmandar Rehberler İle Yerleşkedeki Özel Üst Yapı ve Alt Yapı Ziyaretleri Düzenlenmesi**
 - Mezun Meydanı
 - Prof. Dr. Mustafa İnan Kütüphanesi
 - İTÜ Stadyumu ve Spor Tesisleri
 - Zamana/Gündeme Uyumlu Araştırma Merkezleri
- **Son Sınıf Öğrencilerinden Seçilerek Yetiştirilen Mihmandar Rehberler İle Yerleşke İçinde Kültürel Faaliyetler Düzenlenmesi**
- **Son Sınıf Öğrencilerinden Seçilerek Yetiştirilen Mihmandar Rehberler İle Yerleşke Dışında Kültürel Faaliyetler Düzenlenmesi**
- **"İTÜ Günü" Web Sayfası Açılarak Ayrıntıların Paylaşılması**
 - İTÜ Günü hikayesi nedir?
 - Nasıl gelişmiştir?
 - O Yılın Faaliyet Planı
 - O yıl Onlu Yıl Plaketi Alacakların Listeleri
- **İTÜ Mezunlar Meydanı Kaldırımları, Havuz ve Hezarfen Anıtı Bakımı**
- **İTÜ Vakfı, İTÜ Mezun Deneği, İTÜ Evleri tarafların İş Birliği ile Görünür Katılımı**
- **Yerleşkeler ve Mezun Meydanı Genelinde Seyyar Su Bankoları İlavesi**
- **Yerleşkeler ve Mezun Meydanı Genelinde Seyyar WC İlavesi**
- **Yerleşkelere Araç Girişi Serbestliği ve Otopark Ücretlerinin Kaldırılması**
 - Davetliler "Konuk" olarak kabul edilerek
- **Nostalji Dersi ve Hocalarının Yıl Başında Belirlenerek Duyurulması**
- **Nostalji Derslerinde Katılanlara Rozetli Sertifika Verilmesi**